

Kdo se raduje z Božího narození (Lk 2,1–14)

I. Kdo se raduje z Božího narození v našich (vánočních) představách...

Milé sestry, milí bratři,

kdo se raduje z Božího narození? Kdo se raduje z toho, že v Ježíši mezi nás, do tohoto světa, přišel Bůh? Asi se vám chce odpovědět tak jako mně: všichni. No přece všichni se z toho radují!

Tuto odpověď nám poněkud vnucuje estetika dřevěných betlémů, kde se volek i s kravičkou a žirafou líbezně dívají do jesliček s právě narozeným Ježíškem. Nebo Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby, pokud jste ji slyšeli a viděli třeba jako animovaný film s ilustracemi Josefa Lady, kde se z narození Páně postupně radují medvěd i včelky, rybáři i kapři, řezník i prasátko, z nějž posléze udělají jitrnice – a všichni mají radost.

II. Kdo se z Ježíšova narození naopak neradoval...

Jak to však bylo ve skutečnosti? Tedy podle líčení evangelií... Slyšíme, že ne každý se z Ježíšova narození radoval... Neradoval se třeba takový Herodes. Ten se naopak, když slyšel, že se má narodit – nebo snad již narodil – nový král, silně znepokojil a s ním se – pro jistotu a raději – znepokojil i celý Jeruzalém...

Herodes byl Veliký, nechvalně známý a proslulý vladař, a jako takový – podobně jako třeba Pontius Pilatus – nám může sloužit jako obecný příklad toho, jak na podobné Boží noviny reagují mocní tohoto světa, Herodem a císařem Augustem počínaje a třeba naším Babišem konče... Mocní tohoto světa si totiž dopřávají mnohé radosti, ale obvykle se neradují, když Bůh na zemi prosazuje své plány. Boží plány jim kazí kšeft. Když na nějaké takové narazí, obvykle se znepokojí a s nimi se – pro jistotu a raději – znepokojí i všichni v jejich okolí...

Pravda, od takových bychom snad ani žádnou velikou radost z Ježíšova narození nečekali... Jenže neradují se ani ti, od kterých bychom radost z narozeného dítěte čekali vůbec největší. Neradují se ani Josef s Marií. Nebo se alespoň o žádné jejich radosti z evangelia nedočteme...

No moment, moment... počkej milý bratře kazateli, co nám to tu vykládáš? Jak to, že Josef s Marií se neradují? Vždyť právě jim se přece narodilo očekávané dítě. Josef s Marií se přece musí radovat!

Jistěže, narození zdravého dítěte je pro jeho rodiče téměř vždycky radost. Tedy spíš až potom – až všechno dobře dopadne a oni už jsou i se svým dítětem zdraví a šťastní zpátky doma. A ještě větší radost je to potom za mnoho let, když jejich dítěti nic v životě nezkříží plány, ono se ve zdraví dožije třeba třiatřiceti let a má titul spíš za jménem než na dřevěné tabuli nad hlavou... To je potom opravdová rodičovská hrdost a radost. Jenže Josef s Marií žádnou takovou radost ve svém životě nezažijí...

Už porod jejich prvorozeného syna probíhá v extrémní situaci. Porodnice, kam směřovali, je nepřijala, nebylo tam místo, nebo možná neměli to správné zdravotní pojištění. Kromě toho se stávají obětí složitých politických poměrů ve vlastní zemi. Stávají se – ano, uprchlíky. Porod probíhá na cestě, první týdny a měsíce života dítěte se odehrávají na útěku. Kristus Pán, náš Spasitel se rodí v Betlémě, tak jako se rodí dnes milióny dětí po celém světě, na americko–mexických hranicích, na lodi ve Středozemním moři, v uprchlickém táboře Zátarí kdesi v Jordánsku, mezi uprchlíky křesťany nedaleko syrské hranice, rodí se do rodiny uprchlíků, leží ve stanu, přikrytý v pouštní mrazivé noci dekami z mezinárodní materiální pomoci... I to je zvěst vánočního evangelia, kterou bychom neměli přeslechnout...

Josefa s Marií však svírají i zcela lidské, osobní obavy. Josef si nejspíš není ani úplně jistý, zda je narozené dítě jeho. A Marii zase trápí jistá předtucha, že život toho právě narozeného dítěte bude jeden velký kříž... Josef s Marií možná mají radost. Ale je to radost prvorodičů tak smíchaná se strachem, že se málem o radosti ani nedá hovořit. Je to radost ze služby, dobré a smysluplné služby, která je ale vždy spojená i s obětí... Možná bychom jim přáli docela obyčejnou lidskou veselou radost, ale – to je život – té se zrovna Josef s Marií nedočkají...

III. A kdo se z Božího narození raduje doopravdy...

Ale někdo se přece z Ježíšova narození raduje, ne? Jsou přece Vánoce!? Je přece dnes Boží hod, i my se dnes chceme radovat!

Ano, chceme a můžeme se radovat. Mnozí se z Ježíšova narození v Betlémě radují a my můžeme s nimi. Ale nepředbíhejme...

Na prvním místě se radují pastýři, pastuchové, kteří v okolí Betléma pásli svá stáda... I ty známe ze svých betlémů... *Půjdem spolu do Betléma, pastúškové mu dudajú... hajdom hajdom tydlidom...* Realita mrazivé pouštní blízkovýchodní noci však byla opět jiná... Pastýři, pastuchové představovali v Judsku úplné společenské dno. Ti, co neměli pole ani vlastní stáda, pásli tedy ovce jiným, pastuchové, tedy nejspíš kočovníci, sem tam lapkové, holky pochybné pověsti, komedianti, cikáni, Arabové... Jenže *Bůh ví* proč se právě kolem nich té předivné noci rozzářila sláva Páně, právě jim je jako prvním na světě zvěstována zpráva o Božím narození... „*Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.*“

Bůh radostnou zvěstí svého evangelia oslovuje nejprve ty úplně nejchudší a nejbídnější. Vůbec se zdá – i podle dalšího vyprávění – že radost z Božích plánů je na prvním místě určena těm, kteří mnoho jiné radosti ve svých životech nemají. *Blahoslavení chudí, ti kdo pláčou, kteří jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské...*

IV. Zváni k radosti celého nebe...

Betlémští pastýři však nezůstávají ve své radosti osamoceni. Přidává se k nim spolu s andělem i množství nebeských zástupů. Z narození Spasitele v městečku Betlémě se raduje celé nebe!

Jak to asi vypadá, když se celé nebe raduje? Slovy mladých – to musel být tehdy nad Betlémem pořádný hukot... Opět se nám vnucuje představa andělských titánů se svatozářemi troubících po celé obloze oslavné chorály. Nejspíš si tu radost nebeských zástupů představujeme jako mohutný rej na noční obloze, před kterým i obecní ohňostroj bledne závistí...

Jenže něčeho takového by si asi tehdejší kronikáři všimli... Žádné záznamy o netradičních úkazech nebeských z jiných než biblických zdrojů však nemáme. I betlémská hvězda, ta známá kometa, zůstává jevem fakticky více než sporným... ostatně jako kometu ji začali kreslit až v renesanci, tisíc pět set let po Ježíšově narození...

Nezbývá nám tedy, než se smířit... než se smířit s tím, že když se raduje celé nebe, všechno to andělské trubení a prozpěvování může na zemi znít docela tiše. Zaznívá ve skrytosti, tichu, pokoře, mimo všechny hlavní kanály a programy všech hlavních stanic. Je slyšet, jako když do kostela nepříjde moc lidí, je slyšet spíš v srdcích těch, kteří se umí ztišit a pokořit nebo které ztišil a pokořil sám život...

Tak tiše, nenápadně a skryt, narozen v malém městečku na Blízkém východě, na periférii civilizovaného světa, na cestě, v rodině uprchlíků, tak přichází do světa jeho Spasitel, Kristus Pán...

Radují se z toho ubozí pastýři a – taky celé nebe. A my jsme k té jejich radosti zváni, právě dnes! Vždyť je to radost pro všechny lid, vždyť *čas radosti veselosti nastal světu nyní! Amen*